

מנהל ומדיניות ציבורית

ראש ההתמחות:
ד"ר יריב שגיא

המרחב הציבורי בו מתנהלים תהליכי קביעת המדיניות הציבורית מהווה אתגר ניהולי ממדרגה ראשונה. אתגר זה נתון כמובן לפתחם של מנהלים במגזר הציבורי, אך לאור ריבוי הממשקים של המגזר הציבורי עם המגזר העסקי, השלישי והחברה האזרחית, הרי שאתגר זה הוא גם מנת חלקם של מנהלים במגזרים הללו.

לאור זאת אנו נאים להציג את ההתמחות במנהל ומדיניות ציבורית, המתקיימת במסגרת התואר השני במנהל עסקים בקריה האקדמית אונו. בהתמחות זו אנו מכשירים ומנחים סטודנטים לתואר שני מכלל המגזרים, להתמודדות מושכלת עם אחד האתגרים המשמעותיים ביותר במאה ה־21: קביעת מדיניות ציבורית בסביבה מורכבת ורווית איודאות.

מנהלים המבקשים לפעול בצורה אפקטיבית בסביבה מורכבת זו נדרשים להעמיק לא רק בתחום קביעת המדיניות הציבורית הנוגעת לשדה שלהם, אלא גם להתמחות בהבנת הדינמיקה החברתית-פוליטית-פסיכולוגית שבתוכה מתקיימת אותה מדיניות. לפיכך עליהם להכיר גם את מגוון מחזיקי העניין הקשורים במלאכת קביעת המדיניות, כגון משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, רשויות ותאגידים ציבוריים, ארגוני מגזר שלישי, עסקים, קהילות שונות ועוד.

לאור כל זאת, הסטודנטים יידרשו להתמחות הן בפן התיאורטי והן בפן המעשי, בתחומי דעת שונים ומגוונים. לשם כך גייסנו מרצים בעלי ידע תיאורטי נרחב וניסיון מעשי רב במגזר הציבורי. לכך יש להוסיף כמובן גם את הכלים המוקנים לסטודנטים שלנו בקורסי הליבה של התואר השני למנהל עסקים. במהלך ההתמחות אנו משלבים את הכלים הללו בתהליך ההתמחות של הסטודנטים, במטרה לחזק את יכולותיהם וכישוריהם במגזר שבו הדרישה ליכולות וכישורים אלו הולכת וגדלה, כגון בניהול תקציבים, ניהול הון אנושי וכדומה.

ההתמחות מיועדת למנהלים בכל הדרגות ומכל מגזרי המשק, המעוניינים לפתח ולהרחיב את ארגז הכלים שלהם כדי להתמודד עם העולם הדינמי והמאתגר של קביעת המדיניות הציבורית.

מטרת ההתמחות במנהל ומדיניות ציבורית:

להקנות לסטודנטים כלים לעבודה אפקטיבית במרחב הציבורי המשלב עיסוק באינטרסים ציבוריים, כלכלה, פוליטיקה, פסיכולוגיה ועוד | הכרת האזרחיות והממשקים הרב־מגזריים המשמשים משאב מרכזי לפיתוח ולניהול מדיניות ציבורית | לעודד את הסטודנטים לחשוב ולפעול כיזמי מדיניות אשר תשפר את איכות החיים של אזרחי המדינה.

בוגרי התכנית יהיו זכאים לשלוש תעודות:

- ← תעודת מוסמך במנהל עסקים-MBA.
- ← תעודת התמחות במנהל ומדיניות ציבורית.
- ← תעודת דירקטור - תלוי השלמת קורס הדירקטורים (קורס רשות).

הקורסים הנלמדים בהתמחות* (ההתמחות כוללת 8 קורסים ופרויקט גמר):

מנהל ומדיניות ציבורית במאה ה־21: ד"ר נעמי פריש

תחומי המנהל והמדיניות הציבורית עוברים מהפכה. אם בעבר הם נתפסו כתחומי עיסוק אפורים, הרי שכיום נדרשים המנהלים במגזר הציבורי להתנהל באופן מושכל הרבה יותר, תוך העמקת יכולות הניהול והיזמות שלהם. הם נדרשים להתמצא גם בתחומים שבעבר הם פחות עסקו בהם, כגון בינוי קהילה, פסיכולוגיה ועוד, על מנת להיות רגישים להשפעות השונות של תהליכי קביעת המדיניות. מטרת הקורס היא להקנות כלים להבנה ויישום של תכנון מדיניות ציבורית בסביבה המודרנית של המאה ה־21. הקורס יעסוק בנישוח העיקריות לקביעת מדיניות, ויבנה את התשתית לעיסוק קונקרטי בהיבטים היישומיים שלה.

פרקטיקות מדיניות במציאות של אי־שוויון: ד"ר דבורה אברמזון־ברוש

החברה הישראלית היא חברה מגוונת מבחינה חברתית, כלכלית, דתית, גיאוגרפית ועוד. לכל קבוצה או קהילה הון חברתי וכלכלי שונים ועל כן גם יכולת שונה להשפיע על כמות ואיכות המשאבים שהיא מקבלת מהמדינה. מצב זה מתאפיין אי־שוויון שבא לידי ביטוי בתעסוקה, בפערים בהשקעה במערכת החינוך ובתוצריה (השכלה אקדמית), בפערים במערכת הבריאות הציבורית, בתשתיות תחבורה ועוד. על אף ניסיונות של משרדי ממשלה להוביל תוכניות מדיניות בצורה שוויונית, לעיתים האופן שבה התוכנית תוכננה או מיושמת מעצים את אי השוויון במשאבים ובהזדמנויות. בקורס זה הסטודנטים ירכשו כלים להבנת טבעם של תחומי מדיניות המאופיינים באי־שוויון. נלמד לנתח ולאבחן מצבי אי־שוויון ברמת המדינה וכלל המשק, ואת הדרך לפיה מעוצבים פתרונות למצבים אלה לאור הדינמיקה בין התשתית העובדתית לבין התוויית הדרג הנבחר.

קבלת החלטות בתנאי אי־ודאות: ד"ר הילה שצ'ופק

קבלת החלטות בתנאי אי־ודאות היא תחום יישומי מרכזי בעבודת המנהל. תחום זה מהווה גם נקודת מפגש מרתקת של כמה דיסציפלינות כמו פסיכולוגיה, כלכלה ומדיניות ציבורית. בקורס נרחיב ונעמיק את ההיכרות עם סוגיות הליבה בתחום קבלת ההחלטות, ונעסוק באתגרים המודרניים של התחום הנגזרים מהתפתחותן של הכלכלה ההתנהגותית והמדיניות ההתנהגותית. באמצעות ניתוח מקרי בוחן מהארץ ומהעולם, נבחן את ההשפעות השונות על מקבלי ההחלטות ואת דרכי ההתמודדות עמן.

פיצוח אתגרי מדיניות באמצעות בינה מלאכותית (AI): מר אסף פינקוביץ

בעידן הדיגיטלי המתפתח במהירות, המגזר הציבורי ניצב בפני אתגרים מורכבים ודרישות גוברות לשיפור היעילות והשירות. קורס זה מציג כיצד בינה מלאכותית (AI), מבשרת מהפך בהתמודדות עם אתגרים אלו, ומשדרגת את תהליכי העבודה הקיימים בשירות הציבורי. לצד "טעימות" של כלי AI נפוצים, נלמד להכיר את "השפה הטכנולוגית החדשה", את עקרונותיה, יכולותיה ומגבלותיה. נסקור יחד את השימושים העיקריים של בינה מלאכותית בעולמות השירות, התכנון והמנהל. נשוחח על פוטנציאל הבינה, על הסיכונים בשימוש בה ועל אתיקה, כמתבקש מעובדי השירות הציבורי.

אסטרטגיה עסקית בסביבה לא עסקית: ד"ר קרן בורנשטיין-נתיב

חברות (Firms) פועלות הן בסביבה עסקית והן בסביבות לא עסקיות (Non-market Environments). מהי הסביבה הלא עסקית? התשובה הפשוטה היא: כל מערכות היחסים שאינן מתפתחות בשווקים, ובכל זאת משפיעות על יכולתם של עסקים להשיג את יעדיהם העסקיים. כלומר ההסדרים החברתיים, הפוליטיים, הרגולטוריים, המשפטיים והתרבותיים המגבילים או מקלים על הפעילות העסקית. קורס זה בוחן באופן שיטתי את האתגרים הפוליטיים, הרגולטוריים והחברתיים המעצבים את האסטרטגיות של חברות הפועלות בסביבה הלא עסקית, תוך שילוב בין גישות תאורטיות ובין יישומן באמצעות ניתוח מקרים מהעולם העסקי הממשי.

תכנון אסטרטגי במגזר הציבורי: ד"ר יריב שגיא

תחום התכנון האסטרטגי מתפתח בעולם הניהול כמומחיות בפני עצמה, כאשר בכל מגזר קיימים אתגרים שונים הקשורים בו, בעקבות תכונותיו הייחודיות, משאביו והשחקנים המעורבים בו. בקורס נפתח הבנה ביחס לתכנון האסטרטגי באופן כללי, נגדיר באופן ספציפי את הייחודיות של המגזר הציבורי בהקשר זה, ונתחקק אחר התפתחות התכנון האסטרטגי בשנים האחרונות במגזר הציבורי בארץ ובעולם. את הידע הנרכש ניישם בהתנסות מעשית בסביבה הממשלתית בישראל, ולאור זאת נבחן מהן הגישות והכלים הצפויים לשלוט בתחום התכנון האסטרטגי במרחב הציבורי לקראת אמצע המאה ה-21.

כלכלה פוליטית מדינית ואזורית: ד"ר שאול הרטל

מתוך כלל ההגדרות הקיימות בספרות המחקר למושג "פוליטיקה", בולטות שתיים: הראשונה עוסקת בפוליטיקה כתהליך של קונפליקט בין שחקנים סביב ניהול המשאבים בחברה, ואילו האחרת עוסקת בפוליטיקה כמדיום המתווך בין השחקנים בחברה באמצעות הנדרת כללי המשחק. שתי ההגדרות מבטאות היטב את המורכבות של תהליכי קביעת המדיניות הציבורית בכלל, ואת ההשפעות הפוליטיות עליהם בפרט. בקורס נתמקד בהיבטים הפסיכולוגיים של הפוליטיקה, המנווטים את המדיניות הציבורית. הניתוח המעמיק יאפשר לנו להבין טוב יותר כיצד נקבעת מדיניות, מהם הגורמים המעורבים בה והאינטרסים השונים השלובים בה, ובעיקר לאבחן את דרכי ההתמודדות הרלוונטיות לצורך פיתוחה.

כתיבת ניירות מדיניות: ד"ר יריב שגיא

כתיבת נייר מדיניות הנו ידע הנדרש כיום בארגון הכלים של כל מנהל במגזר הציבורי. יכולתו של מנהל להגדיר ולהתמודד עם בעיה ציבורית תשפיע באופן מובהק על יכולתו לקבוע וליישם מדיניות רלוונטית באופן יצירתי וגמיש. במסגרת הקורס יניחו הסטודנטים את היסודות לכתיבת נייר מדיניות בתחום מדיניות אקטואלית בישראל. השיטה שתילמד תאפשר לסטודנטים לבנות טיעונים וחלופות, וכן תאפשר להם לשקלל את החלופות ולהמליץ על מדיניות עבור קובעי המדיניות. קורס זה מהווה קורס-קדם לכתיבת הפרויקט בהתמחות.

”

קמפוס אונו, מעבר להיותו מכללה, הוא משמש כ"בית" לסטודנטים במלא מובן המילה. הליווי האישי והפרטני של ד"ר יריב שניא ראויים לשבח והם אלו שהובילו אותי להצלחה מרבית בקורסים וגם בפרויקט הגמר. בזכות הכלים היישומיים שקבלנו ובדרך שעברנו הפכנו להיות מנהלים מקצועיים ואיכותיים.

”

נעמה מעתוק
מנהלת שירות לקוחות וסגנית מנהל לשכה
בשירות הציבורי

”

תכנון אסטרטגי ככלל ובמגזר הציבורי בפרט, הינו המשאב החשוב ביותר. כמנהל חברה "צומחת" - השילוב בין המגזר הציבורי ותכלית עסקית מהווים שילוב מנצח!

”

משה ונגר
מנכ"ל החברה הכלכלית כרמיאל

פרויקט גמר:

ד"ר יריב שניא

בהתבסס על הקורס בכתיבת ניירות מדיניות, ימשיכו הסטודנטים להתמודד עם הבעיה הציבורית שבחרו בה גם במסגרת כתיבת פרויקט הגמר. התוצר המצופה יהיה נייר מדיניות יישומי אשר יופנה אל קובעי מדיניות בישראל המתמודדים עם הבעיה הציבורית שהעלו הסטודנטים.

מסלולי קריירה:

ארגז הכלים העסקי-ציבורי המוקנה בתואר ובהתמחות במנהל ומדיניות ציבורית יתרום באופן משמעותי לתפקודם של מנהלים במגזר הציבורי, השלישי והעסקי כיום ובעתיד. בפני הבוגרים שלנו ייפתחו דלתות לפעול בתחומי קביעת המדיניות והניהול הציבורי באופן מושכל ומקצועי יותר, בדגש על התחומים שבהם נדרשים יכולות הבנה, ניתוח אסטרטגי ויצירתיות בנוגע לבעיות ארגוניות ואתגרים בתחום המדיניות הציבורית. הם יוכלו להרחיב ולהעמיק את פעילותם בתחום עיסוקם הנוכחי, ולשפר את יכולתם להתחרות על משרות בכירות בתוך המגזר הציבורי ובמגזרים האחרים.